

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 128/2020-39

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] zastúpeného advokátom JUDr. Stanislavom Zajacom, Obrancov mieru 344/2, Dubnica nad Váhom, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 6S/107/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 6S/107/2017 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Krajskému súdu v Bratislave **prikazuje**, aby v konaní sp. zn. 6S/107/2017 konal bez zbytočných prieťahov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** primerané finančné zadosťučinenie **500 eur**, ktoré **je** mu Krajský súd v Bratislave **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky **ukladá** zaplatiť trovy ustanoveného právneho zástupcu **192,04 eur** na jeho účet do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Krajský súd v Bratislave **je povinný** nahradiť štátu trovy konania **192,04 eur** na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky [REDACTED] [REDACTED] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
6. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 16. januára 2020 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 6S/107/2017. Okrem toho sťažovateľ žiada, aby bolo krajskému súdu prikázané konať bez zbytočných prietahov a aby mu bolo priznané finančné zadost'učinenie 1 500 eur a náhrada trov konania.

II.

2. Sťažovateľ sa správnu žalobou z 28. júla 2017 na krajskom súde domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutiu orgánu verejnej správy. Žiada, aby rozhodnutie, ktorým bolo zamietnuté jeho odvolanie proti rozhodnutiu služobného úradu, ktorým bol ukončený služobný pomer so sťažovateľom, bolo zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie a rozhodnutie. Dôvodom ukončenia služobného pomeru sťažovateľa so služobným úradom je porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom.

3. Krajský súd 12. februára 2018 doručil žalovanému žalobu na vyjadrenie spolu s výzvou na predloženie administratívneho spisu a vykonal ďalšie úkony, ktoré súviseli s doručovaním vyjadrení protistranám. Krajský súd rozhodol uznesením z 3 mája 2018 o žiadosti sťažovateľa o oslobodení od súdnych poplatkov. Sťažovateľ sa podaním zo 17. apríla 2018 a z 12. júna 2018 vyjadril k podaniu žalovaného. Podaním z 18. júna 2018 sťažovateľ požiadal krajský súd o nariadenie termínu pojednávania a o zabezpečenie svojej účasti na pojednávaní, keďže v čase podania žiadosti bol vo výkone trestu odňatia slobody. Krajský súd 5. februára 2020 vykonal úkony s cieľom zistenia, v ktorom ústave na výkon trestu odňatia slobody sa sťažovateľ nachádza. Po zistení, že sťažovateľ je vo výkone trestu odňatia slobody v [REDAKOVANÉ], krajský súd dožiadal o výsluch sťažovateľa Krajský súd v Trenčíne. Výsluch sťažovateľa z 24. marca 2020 bol zrušený z dôvodu epidemiologickej situácie, na výsluchu zo 16. júna 2020 sa sťažovateľ odmietol k veci vyjadriť z dôvodu neprítomnosti svojho právneho zástupcu a na výsluchu z 20. júla 2020 sa sťažovateľ k veci vyjadril. Dňa 31. júla 2020 bol spis spolu s výsluchom sťažovateľa doručený krajskému. Nariadené pojednávania z 22. októbra 2020 a zo 4. februára 2021 boli z dôvodu epidemiologickej situácie zrušené. O správnej žalobe sťažovateľa nie je rozhodnuté.

III.

4. Podľa sťažovateľa agenda, ktorá sa týka preskúmania zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, je pre krajský súd obvyklá. Dĺžka konania a samotná nečinnosť krajského súdu je neprimeraná, čo viedlo k porušeniu jeho základných práv.

5. Krajský súd vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti zdôraznil, že spor sťažovateľa nie je nalievavou vecou, poukázal na množstvo starších vecí, ktoré predchádzali vec sťažovateľa, a to, že podľa § 137 ods. 4 Správneho súdneho poriadku bolo vo veci možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, no sťažovateľ sám spôsobil prietahy, keď trval na nariadení pojednávania, a to aj v čase epidemiologickej situácie. Podľa krajského súdu bolo konanie vo veci plynulé.

6. Sťažovateľ k tomu uviedol, že krajský súd nekonal plynule, pretože od 19. júna 2018 do 5. februára 2020 nevykonával žiadne úkony, a to bez akýchkoľvek závažných dôvodov.

IV.

7. Pri rozhodovaní o sťažnostiach pre porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote ústavný súd vychádza z toho, že ich účelom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu a k odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (III. ÚS 171/20). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu: právnu a faktickú zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na predmet sporu a jeho význam pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

8. Vec sťažovateľa nie je skutkovo zložitá, keďže sťažovateľom tvrdený skutkový stav vyplýva z napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy. Rovnako nemožno dospieť k tomu, že by vec bola právne zložitá, keďže posudzovanie správnej žaloby proti ukončeniu služobného pomeru je bežnou súčasťou rozhodovacej praxe správnych súdov.

9. Sťažovateľ sa v priebehu konania pred súdom vyjadril písomnými podaniami k vyjadreniu protistrany. Sťažovateľ i napriek možnosti rozhodnúť vec bez nariadenia pojednávania trvá na jeho nariadení. Na to právo má, a preto mu jeho nesúhlas nemožno pričítať pri rozhodnutí o tom, či v konaní došlo k porušeniu jeho základného práva.

10. Čo sa týka skutočností tvrdených krajským súdom o jeho zaťaženosti ako príčine jeho nečinnosti, treba uviesť, že systémové zlyhania pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom zmarenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a nezbavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prietahy (II. ÚS 481/2017). Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a ústavnej sťažnosti nie je pomenovanie príčin prietahov v konaní alebo vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k stranám, ich advokátom, sudcom, súdnej administratíve, predsedom súdov či k ministrom spravodlivosti. Účelom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ.

11. Rozhodujúcim spôsobom sa na dĺžke konania odrazila nečinnosť krajského súdu, čo sa prejavilo tak, že až po dva a pol roku od začatia konania boli vykonané úkony smerujúce k nariadeniu pojednávania. Krajský súd žalobu doručil protistrane až po siedmich mesiacoch odo dňa jej doručenia na krajský súd a nevykonával žiadne úkony od júna 2018 do februára 2020, teda po dobu takmer 20 mesiacov. Z toho možno dospieť k záveru, že krajský súd počas štyroch rokov nekonal plynule, sústredene a možno konštatovať, že bol v spomenutom časovom rozmedzí nečinný. Preto ústavný súd vyslovil, že postupom krajského súdu boli porušené základné práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to aj napriek tomu, že prietahy v konaní sa týkajú správneho súdneho konania. Článok 6 ods. 1 dohovoru sa vzťahuje na občianskoprávne veci. V správnom súdnom konaní sťažovateľa však ide o ukončenie služobného pomeru, pričom sťažovateľ nemá iný prostriedok v civilnom práve, ktorým by sa svojho nároku mohol domáhať, a jeho služobný pomer nie je vo vzťahu k štátu žiadnym spôsobom osobitý. Preto sa na jeho konanie vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru

(Vilho Eskelinen a ďalší proti Fínsku, rozsudok veľkého senátu, 19. 4. 2007, č. 63235/00). Vzhľadom na to, že o žalobe sťažovateľa nebolo dosiaľ rozhodnuté, bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy krajskému súdu prikázané, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov.

12. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Okrem už uvedených kritérií pri rozhodovaní o prietáhoch v konaní treba prihliadnuť na predmet sporu a jeho význam pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02). Sťažovateľ sa podanou žalobou domáha zrušenia rozhodnutia orgánu verejnej moci, ktorým bol ukončený jeho služobný pomer, čo pre sťažovateľa má osobitný význam. Právna neistota sťažovateľa môže byť odstránená len rozhodnutím o jeho žalobe, no v tejto súvislosti sa ako procesne nehospodárne a z pohľadu práva sťažovateľa neúčelné javí to, že trvá na prejednaní veci na pojednávaní. S prihliadnutím na charakter veci, dĺžku obdobia nečinnosti krajského súdu, správanie sťažovateľa a význam sporu pre sťažovateľa ústavný súd návrhu sťažovateľa vyhovel sčasti 500 eur.

V.

13. Podľa § 37 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) trovy ustanoveného právneho zástupcu znáša štát (Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky), a to vo výške 192,04 eur určenej podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina priemernej mzdy za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky), pričom sťažovateľ má nárok na náhradu za jeden úkony právnej služby v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia, 1 x 181,17 eur), spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (1 x 10,87 eur) predstavuje 192,04 eur. Tieto trovy konania uhradí na účet ustanoveného právneho zástupcu sťažovateľa Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky.

14. Vzhľadom na výsledok konania o ústavnej sťažnosti, vychádzajúc z § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde, náhradu trov štátu je povinný zaplatiť krajský súd na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2021

Robert Šorl
predseda senátu